

Dræbt i krig

Johan Kirkmand

Johan Kirkmand

Dræbt i krig

*Premierløjtnant
Bjarke Olsen Kirkmand*

Forlaget Documentas

Forlaget Hedeskov

Dræbt i krig

Copyright © Johan Kirkmand og Forlaget Hedeskov, 2014 Omslag:

Simon Lilholt, Imperiet, København

Sats: Pamperin · Grafisk, København Trykt hos AKA Print, Århus, 2006

Elektronisk version 01

ISBN 978-87-7271-008-2

Fotos

Side 13: Privateje

Side 15: Hærens Operative Kommando

Side 2, 30, 41, 57, 61: Thomas Fredberg

Side 77: Jakob Anthony

Alle rettigheder forbeholdes. Mekanisk, elektronisk, fotografisk og anden gengivelse eller kopiering fra denne bog eller dele deraf er kun tilladt efter forudgående skriftlig aftale med forlaget.

Undtaget herfra er kopiering i henhold til overenskomst mellem Undervisningsministeriet og Copy-Dan samt korte uddrag til brug i anmeldelser.

Forlaget Hedeskov

Stendyssevej 56,

8586 Ørum Djurs

Tlf. 7020 1864

Indhold

<i>Indledning</i>	9
<i>Dødsbudskabet</i>	10
<i>Irak-krigen</i>	
- set fra Hundslund	17
<i>Bjarkes vej til Irak</i>	36
<i>Arbejdet i Irak</i>	43
<i>Døden ved al-Hartha</i>	51
<i>Tiden læger alle sår</i>	55
<i>Niels Hausgaards tale</i>	
Mindehøjtidelighed på Christiansborg slotsplads	63
<i>Hærens Operative Kommando</i>	
Rapport fra angrebet ved al-Hartha i Irak	68

Vi kan stride os fra hinanden

Sommerdage og sommernætter.
Vers og drømme og blomsterflor.
Vi har kæmpet os bort fra livet
for at leve i nogle ord.
Endnu kalder en barnestemme.
Endnu dugges et blomsterblad.
Men bag lykken som vi har drømt den
stiger skyggen af køligt had.

Vi har levet og elsket livet.
Skal vi leve og elske mer?
Egen tryghed har dæmpet kaldt os
til forsoning med alt som sker.
Endnu smiler vi til hinanden.
Endnu drømmer vi livet smukt.
Men vor lykke er stum og frygtsom.
Og vor kærlighed ligner flugt.

Fugle kløver en tordenhimmels
grå kontur ved en fjærn blå kyst
og de søvnløse hjerter hugger
som en brådsø imod vort bryst.
Vi kan kæmpe og vi kan flygte.
Intet frelser og gør os fri.
Vi er lænket til vore drømme
og til håbet vi lever i.

Vi kan vælge at dø for livet.
Vi kan leve om andre vil.
Men i flugt eller kamp for livet
er det livet vi sætter til.
Vi må bære hinandens byrder.
Vi må stille hinandens savn.
Vi er nådeløst ramt af mørket
for at hviske hinandens navn.

Hvem har valgt mig til livets vogter?
Hvem har sagt at min tro var sand?
Lykken stjal jeg på røvertogter
i de fattiges fædreland.
Jeg er skyldig om nogen lider,
om de kues af tvang og vold.
Blind og stum blev min dyre frihed
til et gyldent men blodigt skjold.

Sommerdage og sommernætter.
Vers og drømme og blomsterflor.
Vi har kæmpet os bort fra livet
for at leve i nogle ord.
Grænser spærrer og havet skiller.
Livets armod er fælles nød.
Vi kan stride os fra hinanden.
Vi skal mættes af samme brød.

*Jeg er på vej til lufthavnen i Karup
og derfra ud i fredens tjeneste.
Vil sige på gensyn og pas godt på jer selv herhjemme.
Vi ses i det nye år. Tak for festen i lørdags.*

SMS den 12.8.2005 fra Bjarke
til hans fire søskende samt nære venner

Indledning

Den 1. oktober 2005 om formiddagen blev min søn, premierløjtnant Bjarke Olsen Kirkmand, dræbt af en vejsidebombe ved al-Hartha i Sydirak. Han blev 21 år gammel.

Bjarke var delingsfører i et panserkompagni, der ankom som hold 6 den 12. august samme år til Basra-området.

De danske styrkers deltagelse i Irak-krigen hviler på et snævert flertal i Folketinget og har ifølge FN's generalsekretær Kofi Annan ikke et klart FN-mandat bag sig, hvorved krigen ikke støttes af den internationale folkeret.

Jeg beder derfor inderligt den danske befolkning om hjælp til at få vores soldater hjem inden jul.

Tak til forfatter Henning Mortensen for råd og vejledning under udarbejdelsen af denne bog. Jeg retter også en tak til Carl Scharnbergs Fond, der har støttet udgivelsen.

*Johan Kirkmand
August, 2006*

Dødsbudskabet

Først på eftermiddagen den 1. oktober 2005 blev min kone og jeg ringet op af vores ældste søn, der spurgte, om vi havde hørt, at en dansk soldat i Irak var blevet dræbt og tre andre såret. Nej, det havde vi ikke! Tv'et blev tændt, og vi fulgte i de følgende timer tekstsiderne, telefonoplysninger fra Irak med mere. Vi havde i august fået besked på, at vi ikke skulle ringe til forsvaret for at få at vide, om vores søn var impliceret i ulykker, som vi fik kendskab til gennem medierne. De ville ringe til os, hvis ...

Det blev en lang, lang eftermiddag. Telefonen lå mellem os i sofaen, og en uforklarlig uro bredte sig i vores kroppe. Kl. 15.30 så vi på tekst-tv, at forsvaret nu ville kontakte de pårørende til den døde og de sårede.

Tiden sneglede sig af sted, men telefonen ringede ikke. Siden har det undret os, at vi var så fokuserede på, at telefonen skulle ringe. Kl. 17.00 så min kone og jeg på hinanden og blev enige om, at nu måtte alle pårørende være blevet underrettet. Der var dog gået halvanden time nu, siden forsvaret begyndte at orientere de pårørende. Vi slap altså denne gang, sagde vi til hinanden og smilede. Vi var lettede. Men vi vidste også, at sorgen lige nu ramte et andet sted i Danmark.

Jeg trængte til frisk luft. Min kone ville ordne nogle småting i stuen. Jeg gik ud ad entredøren, lod den stå åben,

og standsede på vejen midt foran vores hus. Glad og lettet stod jeg og nød det ualmindeligt smukke oktobervejr, mens jeg så ned mod enden af vores lille villakvarter. Jeg hørte støj fra en bil bag mig, drejede omkring og så en mørk personbil svinge ind på parkeringspladsen for enden af vores grundstykke, hvor den straks var skjult bag nogle træer. Men jeg havde opfattet et bestemt mærke på nummerpladen: Hærens!

Da brød verden sammen. Rationelle og irrationelle tanker og billeder rasede i splitsekunder gennem mit hoved. Selvfølgelig havde telefonen ikke ringet, døden overbringes personligt. Det var Bjarke, der var dræbt i Irak!

Jeg forsøgte billedligt at holde denne realitet borte. I det samme så jeg højt oppefra hele Tyskland anno sommeren 1945 med alle ruinbyerne. Jeg mistede besindelsen, armenne fløj op over hovedet, og jeg råbte: "Nej, nej, nej, ikke Bjarke!" Da jeg atter kiggede op, kom en kvindelig officer gående cirka fem-seks skridt foran mig og sagde: "Jo!", lagde hovedet på siden og græd. Jeg hørte mig selv skrigende endnu en gang, så det hørtes viden om. Endnu en officer, en mandlig, kom gående. De gik begge forbi mig og blev stående. I det samme kom Bjarkes mor løbende ud i entredøren råbende: "Hvad er der sket, hvad er der sket?" Hun stoppede brat, da hun så de to officerer og råbte: "Nej, nej," og løb grædende tilbage til stuen.

Jeg hørte mig selv sige, idet jeg drejede rundt mod offi-

cererne: “Jeg er sønderjyde, tre af mine farbrødre var med i Første Verdenskrig, jeg har fået krig nok! Gå, vær venlig at gå!” Jeg følte en voldsom vrede. Men de blev stående – det undrede mig. Jeg havde jo bedt dem om at gå.

Den mandlige officer spurgte så: “Skal vi ikke gå ind til din kone?” Da blev jeg bragt tilbage til virkeligheden. “Jo, selvfølgelig,” svarede jeg.

Vi gik tavse ind og fandt Bjarkes mor i stuen – fuldstændig opløst i gråd. Jeg syntes, at jeg kendte den mandlige officer, men skød tanken fra mig.

Vi satte os ned omkring min kone – tavshed, bortset fra hendes gråd. Det virkede rigtigt at sidde sammen, men så sagde jeg opgivende: “Og Bjarke ville på universitetet.” Ingen svarede og sætningen føltes malplaceret. Tavshed. Stille gråd.

Med en blanding af bebrejdelse og bøn henvendte jeg mig til den kvindelige officer – to et halvt års “opsparet” modstand mod krigen i Irak skulle frem – med ordene: “Det er meningsløst det her. Havde der dog stået et FN-mandat bag vores deltagelse i Irak-krigen.”

Ingen svarede. Tavshed.

Den mandlige officer sagde: “Vi kender hinanden. Vores børn har gået til gymnastik sammen, jeg har holdt foredrag på din højskole og været præst i Glud.” Selvfølgelig, officeren var pastor Brehm, nu hærprovst ved forsvaret. En bitterhed skyllede gennem mig på grund af hans glori-ficerende artikler og foredrag om vores soldaters indsats i

ex-Jugoslavien. Jeg kom til at sige: "Ja, du er også én af dem, der går ind for krigen i Irak."

"Nej, det har jeg vist ikke skrevet om," svarede Brehm, sprang op fra sin stol og stillede sig ved siden af min og så ned i gulvet.

Jeg besindede mig – fortrød mine ord. Jeg har senere undskyldt over for hærprovst Ole Brehm Jensen og oberstløjtnant Susanne Skov, som var den kvindelige officer.

Jeg tog telefonen og ringede til Bjarkes fire søskende samt Olde (familiens oldemor) for at overbringe dem dødsbudskabet. Det var rædselsfuldt.

Vi trøstede Bjarkes mor, talte om praktiske forhold i forbindelse med Bjarkes død. Ti minutter senere kom to af vores døtre. De to officerer spurgte, om det var passende, at de brød op, og vi tog afsked.

Nøglepersonerne i den øvrige familie skulle orienteres. Naboerne i vores lille kvarter overbragte jeg budskabet personligt, da jeg absolut ikke ønskede, at de skulle erfare det skete gennem medierne.

Alt var nu forandret. Omgivelserne, kroppens funktioner. Vi skulle kaste op, vi svedte døgnet rundt og plagedes af hovedpine. Vi kunne ingenting spise, appetitten forsvandt. Derefter kom en lammende træthed, men samtidig var vi lysvågne, så det var umuligt at sove. Alt omkring os virkede ligegyldigt: vejret, meddelelserne i radio og fjern-

syn. Men da reklamerne tonede frem på tv-skærmen, slog deres plathed som en hammer, jeg måtte løbe ud af stuen.

Tilbage sidder man så og kæmper endnu en kamp med sig selv. En kamp, man også taber. Tankerne, bebrejdelserne – hvorfor gjorde du ikke mere for at holde Bjarke hjemme?

3. Afsluttende bemærkninger

Efter angrebet på MIKE 23 har bataljonen haft stor opmærksomhed rettet mod efterforskning og indsamling af informationer i lokalområdet med henblik på, at skabe et efterretningsbillede af hvilke grupperinger og enkeltpersoner, der stod bag angrebet.

Bataljonens efterforskning er foretaget med såvel militærpoliti som bataljonens efterretningsmæssige og operative kapacitet. Efterfølgende er efterforskningen blevet understøttet af såvel den Britiske Brigade som den Multinationale Division i Sydøst Irak MND(SE), ligesom irakisk politi har været involveret.

Blandt andet gennem intensiv indsamling af oplysninger og samarbejde mellem danske, britiske og irakiske enheder er det lykkedes at skabe grundlag for at gennemføre seks større operationer i oktober og starten af november. Operationerne er gennemført med det formål, at indsamle yderligere informationer og/eller tilbageholde kriminelle, mistænkte for at være i forbindelse med angrebet. Endvidere har man forsøgt at tilvejebringe diverse materielgenstande som blev fjernet fra køretøjet i.f.m. angrebet.

Der er i samarbejdet med de britiske enheder indtil d.d. gennemført et antal arrestationer. Indtil videre har bataljonen imidlertid ikke kunnet dokumentere en konkret sammenhæng mellem de tilbageholdte og angrebet den 1. oktober. Processen med at finde de ansvarlige vil fortsætte, så længe der er danske styrker i det sydlige Irak.

Sammenfattende vurderes det, at de implicerede soldater har ydet en meget professionel indsats under særdeles stressende forhold. Den manglende kommunikation i perioden efter angrebet mellem den angrebne patrulje og Tactical Operations Centre vurderes ikke at have været udslagsgivende eller afgørende for den støtte, der blev ydet til MIKE 23. Den manglende kommunikation med patruljen har dog i den konkrete situation haft en hvis forsinkende effekt i formidlingen af informationer til myndighederne i Danmark.

Den 24/11 2005, O. Bering, Oberst, Stabschef